

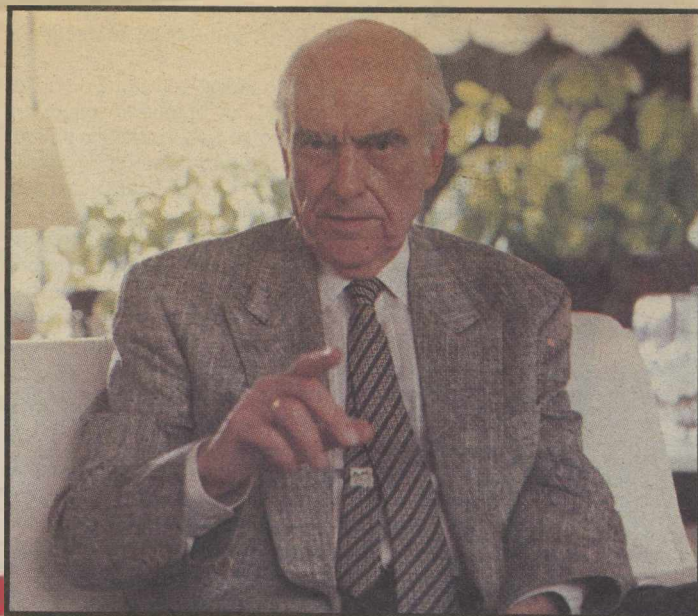
Βαρυσήμαντη συνέντευξη του Ανδρέα Παπανδρέου

ΕΚΒΙΑΖΟΥΝ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

- Γι' αυτό μας χτυπούν
- Ποια θα είναι η νέα πορεία
- Τι θα κάνει το ΠΑΣΟΚ

Ο πρώην Πρωθυπουργός Α. Γ. Παπανδρέου σε μια αποκαλυπτική συνέντευξη προς τον Ανδρέα Δεληγιάννη αναλύει τα βαθύτερα αίτια της επίθεσης που δέχεται σήμερα το «αιρετικό ΠΑΣΟΚ», εισημαίνας το ρόλο των μεγάλων οικονομικών

συγκροτημάτων, που επιδιώκουν να ελέγξουν τις εξελίξεις και τονίζει πως μοναδική απάντηση σ' αυτήν την επίθεση είναι η συσπείρωση των προοδευτικών δυνάμεων στην Ευρώπη, αλλά και στη χώρα μας.

«Στην Ελλάδα έχει ξεσπάσει ο «πόλεμος». Ένας πόλεμος που δεν γίνεται με κανόνια, αλλά με δολλάρια. Εκβιάζουν και διορίζουν τα ισχυρά οικονομικά συγκροτήματα»

● Το πρώτο μέρος της συνέντευξης στις σελίδες 2-3

Από σήμερα
**Η Νέα
ΕΞΟΡΜΗΣΗ**

- πιο δυναμική
- πιο μαχητική

τα υστερόγραφα
ένα δισέλιδο
έγχρωμο και
απολαυστικό
Σελ. 10 - 11

ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΜΕ ΞΥΛΟ

Πρεμιέρα του 11ου επαγγελματικού πρωταθλήματος με πολλά γκολ, αλλά και επεισόδια σε πολλά γήπεδα. Η ΑΕΚ, δεν έχασε στην Τούμπα (1-1 με τον ΠΑΟΚ), ενώ ο Άρης πέτυχε τη μοναδική εκτός έδρας νίκη (2-0 τον Ιωνικό). Ρεπορτάζ από όλες τις μάχες στις σελίδες 30-39.

Οδηγείται το ΚΚΕ σε διάσπαση

- ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΠΑΓΟΒΟΥΝΟΥ
Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΚΝΕ

Σελ. 4

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ - ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔ

Στόχος το «

Η ανθρωπότητα βρίσκεται μπροστά σ' ένα τεράστιο άλμα, σύμφωνοι! Αντιμετωπίζει τις βαθύτερες κοινωνικές αναταραχές και δημιουργικές ανακατατάξεις όλων των εποχών, σύμφωνοι! Οικοδομείται ένας νέος πολιτισμός, σύμφωνοι! Αλλά το μέγα θέμα που θέτει ο Ανδρέας Γ. Παπανδρέου είναι ποιος ελέγχει τις τελευταίες μέρες της βιομηχανικής κοινωνίας; Στην Ελλάδα έχει, ήδη ξεσπάσει ο «πόλεμος». Ένας πόλεμος που δεν γίνεται με κανόνια αλλά με δολάρια. Ο πρώην πρωθυπουργός και πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου, που μιλά για την πολιτική αναλύοντάς την, δεν έχει την παραμικρή αμφιβολία: τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα χτυπούν την πόρτα της Ελλάδας και τονίζει με έμφαση, ότι γίνεται πλέον ορατό ένα «κύμα» υποβάθμισης και συρρίκνωσης των κοινοβουλευτικών θεσμών και αποδυνάμωσης της πολιτικής εξουσίας. «Εκβιάζουν και διορίζουν» τα ισχυρά οικονομικά συγκροτήματα, τονίζει ο

Ανδρέας Γ. Παπανδρέου σ' αυτή τη συνέντευξή του προς την «Εξόρμηση», όπου ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ «μιλά για όλα»... Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον αυτής της συνέντευξης βρίσκεται στα οράματα του Παπανδρέου, που οριοθετούν με άμεσο τρόπο τη νέα πορεία του ΠΑΣΟΚ, το νέο πρόσωπο του ΠΑΣΟΚ. Ο Παπανδρέου δεν δείχνει καμία αμφιβολία ότι το ΠΑΣΟΚ πρέπει να αναδείξει τις νέες ιδέες του. Στα πλαίσια αυτής της ανανέωσης, είναι γνωστό ότι θα υπάρξει μια νέα Διακήρυξη κι εδώ είναι που ο Παπανδρέου είναι, αποκαλυπτικός. Δίνει το πλαίσιο της νέας Διακήρυξης του ΠΑΣΟΚ. Ο Παπανδρέου δεν θεωρεί τυχαίο γεγονός, το ότι όλη αυτή η επίθεση που γίνεται εναντίον του και εναντίον του ΠΑΣΟΚ συνδέεται άμεσα με τις επιδιώξεις της Δεξιάς η οποία «δεν χώνεψε ποτέ ότι βρίσκεται εκτός εξουσίας, οκτώ χρόνια...». Δεν εκπλήσσετε ο Παπανδρέου για τις επιθέσεις εναντίον του, τις οποίες

συνδέει με τις γενικότερες εξελίξεις που παρατηρούνται στο δυτικό μπλόκ, ΗΠΑ - Ιαπωνία - Δυτική Ευρώπη. Η ταχύτητα της ανάπτυξης της τεχνολογίας υποχρεώνει την δημιουργία γιγαντιαίων επιχειρήσεων που δίνουν τη μάχη σε παγκόσμια κλίμακα, «αρπάζοντας» - το λέει επί λέξει ο Παπανδρέου - «ό,τι καλύτερο υπάρχει από τις μικρότερες». Σ' αυτό τον πόλεμο της επικράτησης των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων, ο Παπανδρέου διαβλέπει, και τον αποφασιστικό ρόλο τους στην άσκηση της ουσιαστικής οικονομικής εξουσίας. Επισημαίνει ότι δημιουργείται ένα κύμα υποβάθμισης και συρρίκνωσης των κοινοβουλευτικών θεσμών και αποδυνάμωσης της πολιτικής εξουσίας. Επομένως τίθεται το ερώτημα, ποια πολιτική προσωπικότητα βρίσκεται στην κυβέρνηση. Χρειάζεται δηλαδή μια κυβέρνηση, ένας πρωθυπουργός που να υπηρετεί πρωτίστως και πάνω απ' όλα τα συμφέροντα του έθνους.

Συνέντευξη στον Ανδρέα Δεληγιάννη

— Κύριε πρόεδρε, επιτρέψτε μου μια εύλογη, θα έλεγα, ερώτηση. Να σας πω τι δεν καταλαβαίνω; Πώς βρέθηκε ξαφνικά, πάνω από ένα χρόνο τώρα, ουσιαστικά από την ασθένειά σας και την απουσία σας στο Λονδίνο, αυτό το κύμα μίσους που ξέσπασε εναντίον σας, από Τύπο και κόμματα. Τι συμβαίνει;

— **Μ**α προσπαθήσω να σου απαντήσω... Είμαι ο μόνος πρωθυπουργός (με το ΠΑΣΟΚ μαζί ασφαλώς, γιατί δεν είμαι «ξεκάρφωτος») που πετύχαμε να βγάλουμε τη Δεξιά από την εξουσία επί οκτώ χρόνια.

Αυτό είναι ένα «τιτάνιο» έργο, το οποίο η Δεξιά δεν μπορεί να συγχωρήσει.

Και νομίζω ότι ο ρόλος που έπαιξε στην ανάπτυξη αυτού του Κινήματος, από την ίδρυσή του ήταν σημαντικότερος. Δεν το λέω ασφαλώς για να κολακίσω τον εαυτό μου, αλλά, επιτέλους, ξεκινήσαμε το 1974 και κατορθώσαμε να γίνουμε κυβέρνηση πλειοψηφίας μέσα σε επτά χρόνια - φαινόμενο που δεν έχει το ανάλογο του στον ευρωπαϊκό χώρο τουλάχιστον.

Γίναμε κυβέρνηση το 1981 και (ας το θυμηθούμε!) περιμέναμε να πέσουμε σε έξι μήνες. Τελικά πετύχαμε να βάλουμε στη γωνία τη Δεξιά, τους μηχανισμούς της και τους πάτρωνές της.

Είναι εμφανές λοιπόν ότι τα πυρά στρέφονται εναντίον μου επειδή εγώ προσωποποιώ κατά κάποιο τρόπο, ως πρόεδρος του Κινήματος, αυτή την υπόθεση με τη Δεξιά.

Δεν με ξενίζει που στρέφονται εναντίον μου. Αλλά, αν μου επιτρέπεις, θέλω να ξεφύγω από την ελληνική εικόνα και να πω κάτι που δεν το έχω πει μέχρι τώρα.

Πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ χρήσιμο να καταλάβει κανείς τις εξελίξεις που πραγματοποιούνται με ταχύτατο ρυθμό.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι με τη ριζική αλλαγή της τεχνολογίας και με, κυρίως, την επανάσταση στις μεταφορές, τις επικοινωνίες και την Πληροφορική, λίγο - πολύ σπάνε ή σπάζουν κάθε μέρα και περισσότερο τα σύνορα - κι εννοώ τα οικονομικά σύνορα των διαφόρων «μπλοκ».

Και μιλάμε χονδρικά για τέσσερις οντότητες, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Δυτική Ευρώπη, Ανατολική Ευρώπη, χωρίς να υπολογίζω Κίνα, Αφρική, Ασία...

Μιλάμε για τα τέσσερα μεγάλα κέντρα δύναμης που κινούνται, σαφώς, με ρυθμούς που είναι απίθανα γρήγοροι.

Δημιουργούνται συγχωνεύσεις μεγάλων εταιριών - κι όχι κατ' ανάγκη εταιριών στον ίδιο τομέα παραγωγής ή υπηρεσιών, δημιουργούνται μεγαθήρια που δίνουν τη μάχη σε παγκόσμια κλίμακα, αρπάζουν ό,τι καλύτερο υπάρχει από τις μικρότερες (και εδώ μιλάω για Ιαπωνία και ΗΠΑ...) ή σχετικά μικρότερες επιχειρήσεις και τις ενσωματώνουν στη δική τους δύναμη.

Εγώ μπορώ να προβλέψω ότι οι πιο επιτυχημένες ελληνικές εταιρίες, βιομηχανίες, πολύ λίγο θα αντέξουν στον παρασμό της συγχώνευσης με διεθνείς κολοσσούς.

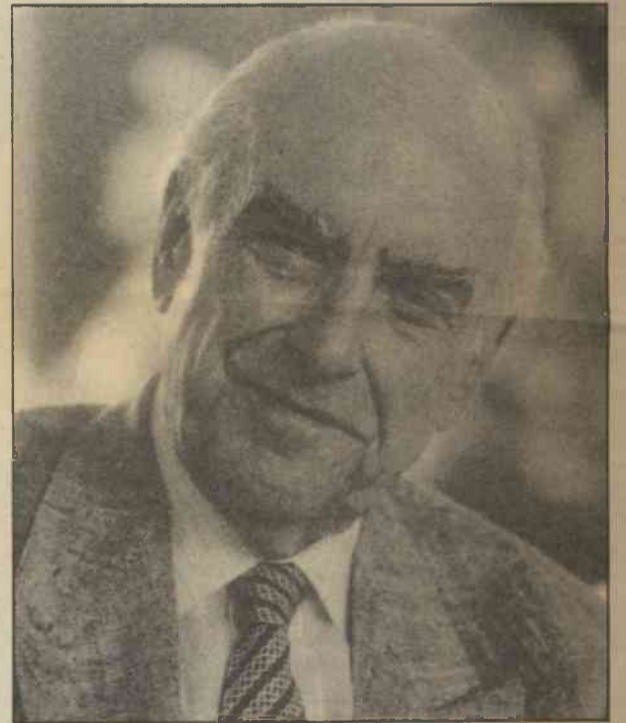
Αυτό είναι ένα γεγονός, άσχετο από το ότι ανήκουμε στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Ασφαλώς μέσα στα πλαίσια της Κοινής Αγοράς τα ίδια συμβαίνουν και θα συμβούν.

Ας σταθούμε, σήμερα, στα τρία καπιταλιστικά «μπλοκ». Άσχετα με το ποια κόμματα κυβερνούν, οι ΗΠΑ, η Δυτ. Ευρώπη και η Ιαπωνία είναι σαφώς καπιταλιστικά «μπλοκ».

Και σε αυτές τις τρεις «οικονομικές δυνάμεις» γίνεται ο μεγαλύτερος αγώνας του εκσυγχρονισμού και της απορρόφησης της νέας τεχνολογίας και της επέκτασής της.

Είναι ένας αγώνας που κάνουν, όχι πολυεθνικοί γίγαντες, αλλά θα έλεγα γίγαντες «υπερεθνικοί».

Βασικός τους στόχος είναι να καταργήσουν τα σύνορα, τα οικονομικά σύνορα.

Μιλάμε για τόσο μεγάλους ισχυρούς οργανισμούς που θεωρούν πλέον ότι πρέπει να έχουν και την ουσιαστική κυβερνητική εξουσία.

Είναι απίθανη η συγκέντρωση της οικονομικής δύναμης που επιχειρείται αυτή την εποχή. Τα μεγάλα οικονομικά συγκροτήματα δεν δέχονται πλέον το ρόλο των κυβερνήσεων και των κοινοβουλίων, στον οποίο είμαστε εθισμένοι με τις ευρωπαϊκές μας παραδόσεις.

Θα πρέπει η Βουλή και οι κυβερνήσεις να είναι άχρωμες και ουσιαστικά απρόσωπες.

Δημιουργείται ένα κύμα υποβάθμισης και συρρίκνωσης των κοινοβουλευτικών θεσμών και αποδυνάμωσης της πολιτικής εξουσίας.

Μιλάω για κάτι που έχει αρχίσει και θα εξελισσεται με γρήγορους ρυθμούς και, πιστεύω πραγματικά ότι εμείς εδώ ζούμε πιο έντονα αυτή τη στιγμή, ένα φαινόμενο που παίρνει διαστάσεις και θα πάρει διαστάσεις μεγαλύτερες.

Επομένως, έχει σημασία πώς σκέπτεται αυτός που έχει τη πολιτική αρχηγία, έχει σημασία και η πολιτική προσωπικότητα που βρίσκεται στην κυβέρνηση αλλά και η ίδια η προσωπικότητα, η βούληση και ο προσανατολισμός της κυβέρνησης.

Τι θα πει αυτό; Αυτό θα πει ότι έχει θέσεις που δεσμεύουν τον πρωθυπουργό να υπηρετήσει τα συμφέροντα του έθνους που εντάσσονται βέβαια σε ευρύτερους όρους διεθνικής συνεργασίας της χώρας, να προασπίζει τα συμφέροντα του λαού και την οικονομική του υπόσταση.

Εγώ δουλεύω με αρχές, έχω μια ιστορία η οποία πάντοτε με έχει τοποθετήσει στον προοδευτικό δημοκρατικό χώρο. Ουδέποτε ξέφυγα, ούτε μια στιγμή από αυτές τις θέσεις, άσχετα σε ποιο μέτρο μπορέσαμε να τις υλοποιήσουμε.

ΕΞΟΡΜΗΣΗ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
«ΕΞΟΡΜΗΣΗ»

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

ΑΝΔΡ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

Διευθυνση:

ΣΟΛΩΜΟΥ 13 - 15

Αθήνα 106 82

Τηλέφωνα: 364.0641 - 8

Telex: 22-0331

Fax: 3642 186-3642187

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ: Ακαδημίας 4

Αθήνα 106 72

Τηλ.: 36 15 688

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΑΛΕΚΟΣ ΜΟΑΤΣΟΣ

Σολωμού 13-15

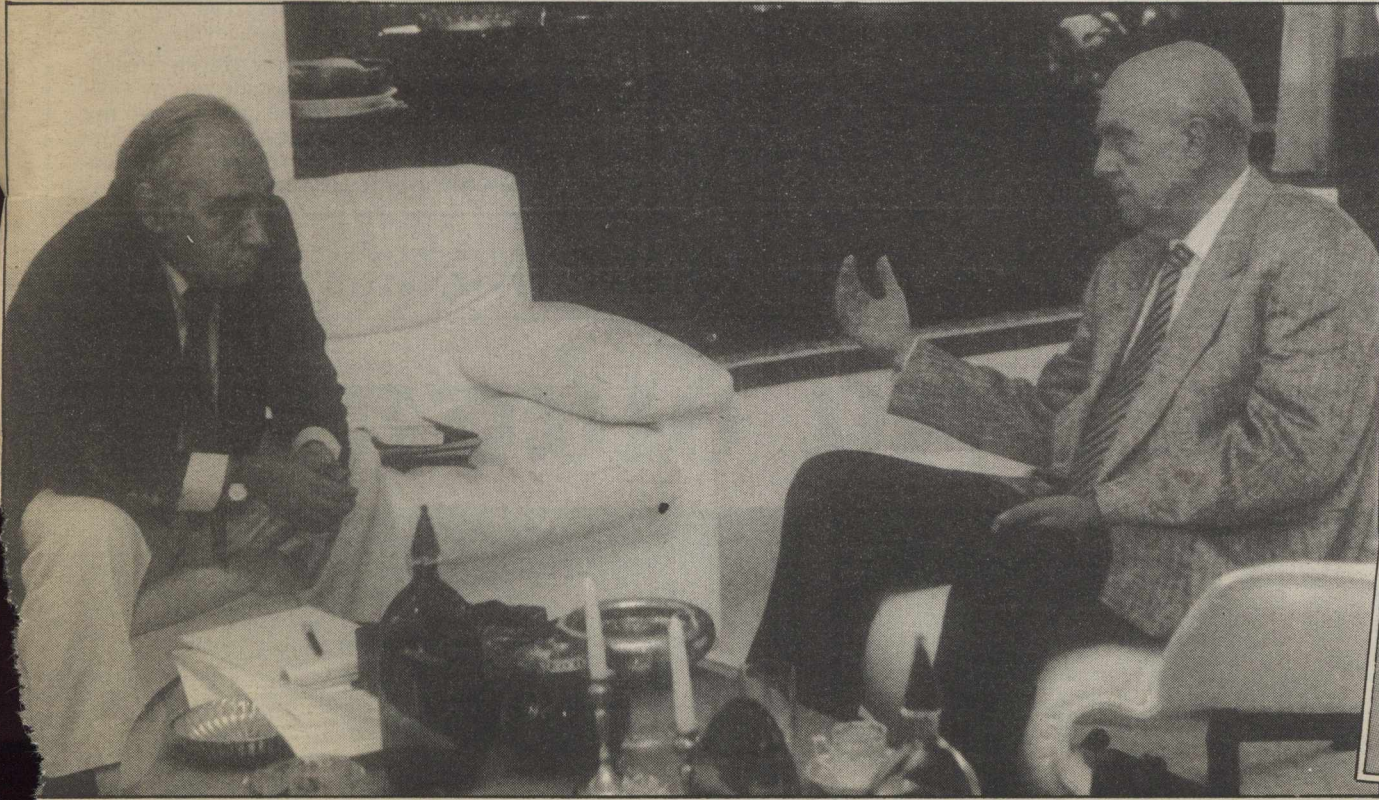
ΑΥΡΙΟ: Ο Α. Παπανδρέου μιλά για το ρόλο του λαϊκού κινήματος, τη σημασία της αποκέντρωσης, το νέο πολιτικό λόγο και το λαϊκισμό. Τις στρατηγικές επιλογές του ΠΑΣΟΚ, το ρόλο της ηγεσίας του Συνσπισμού.

— Τι σκέφτεται ο Ανδρέας για την «μετα-ανδρεϊκή εποχή».

— Ακόμα καταγράφει την τεράστια ζημιά που προκάλεσε στην τόπο η συγκυβέρνηση.

ΡΕΟΥ ΣΤΗΝ «ΕΞΟΡΜΗΣΗ» - «ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ Η ΑΦΥΠΝΙΣΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ»

αιρετικό ΠΑΣΟΚ»

Ανδρέας Παπανδρέου μιλάει στον Ανδρέα Δεληγιάννη

«Όταν καταργούμε την πολιτική ως έκφραση της λαϊκής βούλησης και μιλάμε για τεχνοκρατικές κυβερνήσεις, αποκόπτουμε το λαό από τα δικαιώματά του»

Και εγώ και το Κίνημα λειτουργούμε με αρχές. Αν ήθελα την πρωθυπουργία θα μπορούσα να την είχα όταν γύρισα από το εξωτερικό το 1974.

Γιατί να μην κρατούσα την «Ένωση Κέντρου» που ήταν, πραγματικά ένα πολύ ισχυρό κόμμα;

Αρχίσαμε όμως από το μηδέν βασικά, σαν απελευθερωτικό Κίνημα και με μερικούς κοινοβουλευτικούς παλαιούς φίλους για να φτιάξουμε κάτι καινούργιο.

Αν βιαζόμουν να πάρω κάποια τέτοια θέση δεν θα είχα ακολουθήσει αυτή την πορεία. Και το λέω αυτό επειδή είμαι ταυτισμένος ιστορικά, σαν χαρακτήρας και σαν άνθρωπος, με αυτούς τους αγώνες.

Κι εδώ πρέπει να πω ότι, πράγματι η πικρία μου είναι βαθύτατη, γιατί οι αντίπαλοί μου επέλεξαν μια επίθεση που θέτει σε αμφισβήτηση το ήθος μου.

Αυτό δείχνει και την ποιότητα και το αδιάτακτο των πολιτικών αντιπάλων και των συμφερόντων.

— Σ' αυτή την περίπτωση, τη δική σας, τι ρόλο παίζουν κατά τη γνώμη σας τα συμφέροντα;

Μην ξεχνάτε ότι, πέραν των στρατιωτικών προμηθειών, στην Ελλάδα μιλάμε για «Μετρό», μιλάμε για αεροδρόμιο, μιλάμε για επενδύσεις σε όλους τους τομείς.

Μιλάμε για επενδύσεις στην Πληροφορική, για πάσης μορφής επενδύσεις στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού. Και τα συμφέροντα αυτά δεν μπορούν, πράγματι, να εξαρτώνται, δεν επιθυμούν να εξαρτώνται από αποφάσεις κυβερνήσεων που χρησιμοποιούν αντικειμενικά κριτήρια στις επιλογές τους...

— Επομένως κάποιοι πρέπει να εκβιάζουν τη χώρα... Επομένως διορίζουν... Εκβιάζουν και διορίζουν.

— Και ερωτά εδώ κανείς κύριε πρόεδρε. Τι είδους Δημοκρατία έχουμε που δεν μπορεί να αμυνθεί στους εκβιασμούς;

Εδώ θέλω να πω κάτι άλλο που δεν είναι καινοφανής θεωρία. Αναφέρομαι στη θεωρία περί μη διαφοράς πολιτικών θέσεων ανάμεσα στα κόμματα, στο ότι δεν έχει σημασία ποιο κόμμα είναι στην εξουσία - αυτά τα έχουμε ακούσει πρόσφατα.

Έχω μάλιστα κι εγώ αναφερθεί σε αυτά. Είναι τυχαίο ότι μπαίνει το ερώτημα ότι «δεν αρκούμεθα να έχουμε τεχνοκράτες»;

Ο τεχνοκράτης σημαίνει άνθρωπος που εκτελεί. Κι όσο καλύτεροι είναι οι τεχνοκράτες τόσο καλύτερα εκτελούν. Αλλά ποιος παίρνει τις αποφάσεις;

Οι επιλογές που θα κάνει ο πολιτικός, δηλαδή ο εκπρόσωπος του λαού έχουν τεράστια σημασία. Κι εδώ παίρνω σαν παράδειγμα το θέμα των ελλειμμάτων.

Το να συμφωνήσουν δυο κόμματα στο πώς θα χειριστούν τα ελλείμματα, να υπάρξει δηλαδή μια σύγκλιση, αυτό σημαίνει συμφωνία για το ποιος θα πληρώσει τα τμήματα του κόστους της εξάλειψης των ελλειμμάτων.

Αφορά κάθε πτυχή της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του τόπου. Αλλά αυτές είναι αποφάσεις που ανήκουν στο λαό μέσω των εκπροσώπων του και είναι πολιτικές αποφάσεις.

Και τα κόμματα διαφέρουν ως προς τις λύσεις που προσφέρουν. Οι τεχνοκράτες δεν διαφέρουν. Οι τεχνοκράτες διαφέρουν μόνο στην ικανότητά τους να πραγματοποιήσουν κάτι το οποίο τους δίνεται ως κατεύθυνση και εντολή.

Κι ύστερα αυτή η θεωρία της κινητικότητας, ότι μπορείς να πας από δω εκεί - μα αυτό σημαίνει πραγματικά κοινοτοποίηση. Αυτό που λέω λοιπόν είναι ότι ανασφαλείς πλειοψηφίες σημαίνει υποταγή στο τέλος, στα κελεύσματα των μεγάλων συγκροτημάτων.

Και στην Ελλάδα για πρώτη φορά γίνεται αυτό το πράγμα. Κοιτάξετε, επί της πρώτης εποχής του Καραμανλή, επί ΕΡΕ, μπορεί να υπήρχαν - και υπήρχαν - παγωμένες πιστώσεις, υπήρχαν δηλαδή ευνοούμενοι, αλλά ήταν άλλο πράγμα.

Η Ελλάδα δεν βρισκόταν σ' αυτό που γίνεται σήμερα παγκόσμια σ' αυτή τη διεθνή επιθετικότητα.

Δεν παραλείπω να πω ότι όταν μιλάμε για οικονομικά συμφέροντα, τα συνδέω με αντίστοιχα ξένα.

— Έχετε τη γνώμη κύριε πρόεδρε, ότι υπάρχουν, τόσο ισχυρές δυνάμεις, είναι τόσο ισχυρά αυτά τα οικονομικά συγκροτήματα που μπορούν να εκβιάζουν και τελικά να υπονομεύουν έναν πολιτικό οργανισμό σαν το ΠΑΣΟΚ;

Κοιτάξετε, βρισκόμαστε σε μια διαδικασία, βρισκόμαστε σε μια πορεία προς τα εκεί. Δεν λέω ότι φτάσαμε. Και δεν λέω ότι υπάρχει πσιωγύρισμα.

Αλλά παρατηρώ ποιες είναι οι τάσεις που έχουν διεθνή, παγκόσμια χαρακτήρα και που παίρνουν συγκεκριμένη μορφή, σε κάθε χώρα, ανάλογα με τα δικά της προβλήματα και δομές.

— Συνεπώς τίθεται θέμα Δημοκρατίας. Η Δημοκρατία πρέπει να διαθέτει μηχανισμούς άμυνας απέναντι σε εκβιασμούς... — Ακριβώς...

— Αλλά και απέναντι σ' αυτή τη λογική των διορισμών των κυβερνήσεων και των κοινοβουλίων. Επιτρέψτε μου λοιπόν τη διαπίστωση: η Δημοκρατία δεν αντιδρά και επομένως βρίσκεται σε κρίση η Δημοκρατία...

Η γνώμη μου είναι ότι, ναι, έχει αρχίσει η κρίση της. Γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ στο χώρο τον ελληνικό, πρέπει να δώσει μάχη για το πέρασμα της εξουσίας στη λαϊκή βάση. Αυτό που λέμε εμείς συμμετοχή του πολίτη. Και εδώ κρούω τον κώδωνα του κινδύνου, διότι υπάρχουν πολλά σημάδια. Δεν είναι, βλέπετε, μόνο που γίνονται ορισμένα πράγματα, αλλά είναι ότι λέγονται. Όταν καταργούμε ουσιαστικά την πολιτική ως την έκφραση λαϊκής βούλησης και μιλάμε για τεχνοκρατικές κυβερνήσεις, τι κάνουμε; Ουσιαστικά αποκόπτουμε το λαό από τα δικαιώματά του. Γιατί ο λαός φέρνει και διώχνει κυβερνήσεις και πρέπει αυτό το δικαίωμά του να το προασπίσουμε με κάθε τρόπο.

Αλλά πρέπει και να συμμετέχει, πρέπει επομένως να γνωρίζει. Και εδώ είναι ένα τεράστιο πρόβλημα.

— Μπήκαμε, κύριε πρόεδρε, σε μια άλλη κοινωνία, αν θέλετε σε έναν άλλο πολιτισμό. Ποια είναι η εμβέλεια αυτής της εκπληκτικής αλλαγής. Κι ύστερα, αυτές τις εκπληκτικές αλλαγές, ποιες κυβερνήσεις μπορούν να τις διαχειριστούν αποτελεσματικότερα, προς όφελος των λαών;

Είπα ότι είναι απαραίτητο να δοθεί ο αγώνας για το πέρασμα της εξουσίας στο λαό. Και για μια τέτοια προσπάθεια μόνο προοδευτικές κυβερνήσεις μπορούν να δώσουν επαρκείς εγγυήσεις. Αλλά εδώ υπάρχει και η άλλη διάσταση. Ο λαός πρέπει να είναι πληροφορημένος...

— Δηλαδή: Παιδεία...

Δίχως άλλο, σε μια συμμετοχική δημοκρατία, προϋπόθεση είναι η καλή Παιδεία και η κατάρτιση. Άλλη προϋπόθεση μεγάλη είναι και τα Μέσα Ενημέρωσης. Το θέμα - κλειδί εδώ είναι, πράγματι, ο έλεγχος των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Η εικόνα που σου έδωσα, δηλαδή της υπερίσχυσης των υπερεθνικών συγκροτημάτων και της μείωσης της σημασίας του Κοινοβουλίου και της κυβέρνησης (και ομιλώ για το δυτικοευρωπαϊκό χώρο) μας υποχρεώνει να πούμε ότι για να λαμβάνονται πράγματι κρίσιμες αποφάσεις, αυτό προϋποθέτει και καλή πληροφόρηση του

λαού. Ενώ καθοδήγηση του λαού. Επομένως το ποιος ελέγχει Τύπο, ραδιόφωνο, τηλεόραση γίνεται θέμα - κλειδί. Και συνδέεται άμεσα με τους προβληματισμούς μου για τη νέα αυτή περίοδο στην οποία έχουμε μπει...

— Δηλαδή, τι πρέπει να ξέρουμε για το μέλλον, γι' αυτή τη νέα εποχή, γι' αυτή τη νέα κοινωνία; Και εμείς ως χώρα τι ρόλο θα παίξουμε σ' αυτή την κοινωνία;

Κοίταξε, είναι σαφές ότι δεν μπορεί κανείς να πάρει μια μοιρολατρική θέση, ειδικά όταν βρίσκεται στον πολιτικό χώρο. Δεν μπορεί δηλαδή να πει πως αυτή είναι η πορεία και κανείς δεν πρόκειται ή δεν μπορεί να αλλάξει τη λογική εικόνα.

Πιστεύω, εδώ ακριβώς βρίσκεται ο ρόλος του ΠΑΣΟΚ και θα πρόσθετα των προοδευτικών δυνάμεων, μιλώ για Αριστερά γενικότερα και των εκσυγχρονιστών, αλλά με ευαισθησία απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα που μπορεί να ανήκουν στο Δεξιό χώρο. Γιατί ο Καραμανλής της μεταπολίτευσης, πράγματι, έδωσε πολλά δείγματα τέτοιας ευαισθησίας, παρά πολλά δείγματα.

Φοβούμαι όμως...

— Τι φοβάστε, κύριε πρόεδρε;

Είναι σαφές ότι μιλώντας για τον καπιταλιστικό χώρο (ΗΠΑ, Ιαπωνία, Δυτική Ευρώπη) τα κινήματα, τα κόμματα που έχουν πατριωτικό χαρακτήρα, δηλαδή που έχουν εθνική διάσταση μπαίνουν σήμερα οριστικά στο στόχαστρο των μεγάλων συμφερόντων που επείγονται να επιτύχουν τους στόχους τους... Στην περίπτωση μας είναι πάρα πολύ σημαντικό και το θέμα της εδαφικής ακεραιότητας που ακόμα παίζεται (ενώ τέτοια θέματα με εθνική διάσταση είναι λιγότερο σημαντικά για το Βέλγιο ή για την Ολλανδία ή για το Λουξεμβούργο). Φοβούμαι δηλαδή ότι, κινήματα ή κόμματα που στηρίζουν τα συμφέροντα του λαού και κάνουν επιλογές σύμφωνα με τα συμφέροντα αυτά τα οποία εμείς τα λέμε προοδευτικά, αριστερά αν θέλετε (αλλά όχι κατ' αποκλειστικότητα), αλλά που σέβονται τα λαϊκά συμφέροντα και δρουν ανάλογα (κινούμενα σε ένα χώρο όπως η ΕΟΚ όπου έχουμε αποδεχθεί ορισμένους περιορισμούς), πρέπει - σύμφωνα με τις επιταγές των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων - να φύγουν από την εξουσία.

Το «αιρετικό ΠΑΣΟΚ» δεν πρέπει μόνο να φύγει από την εξουσία, αλλά πρέπει να ακρωθεί πλήρως η στρατηγική που ενέπνευσε και πρέπει να κατηγορηθεί σαν «ιστορική απειθαρχία». Γιατί έδειξε - δεν τον έφερε σε πέρας ακόμα - έναν άλλο δρόμο για το έθνος και το λαό κι ότι μπορεί να στηριχθεί στις δικές του δυνάμεις.

— Στις δικές του δυνάμεις, κύριε πρόεδρε; Μα είναι αρκετές αυτές για την επιτυχία του εγχειρήματος που σχεδιάζει το ΠΑΣΟΚ;

Πρέπει αναντίρρητα να μιλήσουμε με βάση τα νέα δεδομένα που περιέγραψα για ένα νέο διεθνισμό. Θα έλεγα ότι η συσπείρωση των προοδευτικών δυνάμεων της Ευρώπης αυτό που αποκαλούμε «ευρωαριστερά», είναι ένας φυσικός σύμμαχος στην πρώτη γραμμή μαζί με τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα. Η συνάντηση των σοσιαλιστικών και κομμουνιστικών δυνάμεων με την ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία και τα κινήματα ανασυγκρότησης, ριζοσπαστικής κριτικής στο ανατολικό «μπλοκ», πρέπει να είναι μια σημαντική πλέον συνιστώσα στη στρατηγική μας. Είναι ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός. Δεν θα ήθελα όμως ούτε στιγμή να ξεχαστεί η εθνική ιδιαιτερότητα. Γιατί η σύγκρουση συμφερόντων στην περιοχή, κάποτε ξεπερνά τα όρια αυτού του προσανατολισμού, καθώς εμπλέκονται με άμεσους στόχους των υπερδυνάμεων και ιδιαίτερα αυτής πέραν του Ατλαντικού.